

HIIUMAA LIIKLUSOHUTUSE ANALÜÜS

Hiiumaa Road Safety Analysis

ETT 70 LT

Üliõpilane: Margus Mikk

Juhendaja: Tiit Metsvahi

Tallinn, 2016

KOKKUVÕTE

Töö eesmärgiks oli vaadelda liiklusohutusega seotud aspekte ning analüüsida Hiiumaal toimunud liiklusõnnetusi ja võrrelda neid Saare maakonna ning kogu Eestiga, samas ka analüüsida konkreetseid liiklusohutuse kohti, kus õnnetused Hiiumaal kipuvad koonduma.

Teoreetilises osas anti ülevaade liiklusohutuses paremate tulemuste saavutamise võimalustest ja põhimõtetest ning ennetuse võtmes toodi välja nullvisiooni lähenemisviis, mis on olnud ka Eesti uue liiklusohutusprogrammi 2016-2025 koostamise aluseks. Liiklusõnnetuste tekke erinevaid aspekte käsitleti lähtuvalt liikluskäitumise, tervise, hoiakute ja väsimuse süsteemist, mis on üheks mõjutegurite võimalikuks liigituse aluseks. Liiklusõnnetuste liikide jaotust vaadeldi lähtuvalt liikide omavahelisest seosest ning sisust, mis liiklusõnnetusega võivad kaasnedada. Tekke ja liikide jaotused aitavad kirjeldada töös vaadeldud liiklusõnnetuste olemust ning selgitada, miks liiklusohutuse erinevate aspektide analüüsimine on oluline.

Teises peatükis käsitleti liiklusohutuse hindamise ja liiklusõnnetuste võimalikkuse prognoosimise mudeleid ning eraldi toodi välja Soome liiklusohutuse hindamise programm TARVA, mis aitab teha prognoose liiklusõnnetuste toimumisest valitud kohtades. Prognoosimise mudelid on olulised, kuna need aitavad välja selgitada kus ja mis liiki õnnetused kõige tõenäolisemalt juhtuda võib. Analoogseid süsteeme võiks kasutusele võtta ka Eestis, kuid selleks peaks olema piisav andmestik, mille põhjal saaks teha analüüse ja liiklusohutust suurendavaid ettepanekuid. Hetkel antud andmestik puudub ja ei ole päris selge, kas Liikluskindlustuse Fondi andmebaas võimaldab siinkohal aidata, sest varalise kahjuga õnnetuste ja inimkahjuga õnnetuste kindlate tüüpide puhul seosed ei pruugi olla ühesed.

Töö empiirilises osas vaadeldi Hiiuma maakonnas toimunud liiklusõnnetusi, mida võrreldi Saare maakonna ning Eesti kõikide maakondadega (v.a suurlinnad). Liiklusõnnetusi vaadeldi kahel perioodil 2006-2010 ja 2011-2015 ning aluseks võeti Maanteeameti andmed liiklusõnnetuste arvu kohta. Vaadeldes võrdlusi 1000 elaniku kohta mõlemal ajaperioodil näitab analüüs, et Hiiuma maakonnas on võrreldes Eesti keskmisega rohkem liiklusõnnetusi, kuid vähem kui Saare maakonnas. 1000 sõiduki ja 1000 km kohta on Hiiuma maakonnas vähem liiklusõnnetusi kui teistes võrreldud piirkondades. Samuti kasutati töös Eesti Liikluskindlustuse Fondi andmeid aastate 2010-2015 kohta. Võrreldes liiklusõnnetustes vigastatuid ja hukkunuid võib üldistatult öelda, et erisused piirkondade vahel ei ole suured ning Hiiumaa näitajad on Eesti keskmisest

mõnevõrra suuremad, aga olukord on Hiiumaal paranenud veidi kiiremas tempos kui Eestis tervikuna. Täpsem analüüs sõidukite ja kilomeetrite suhtarvude osas annab enamjaolt Hiiumaale keskmisest väiksemat tulemust. Samas suhtarv elanike kohta annab Hiiumaa osas Eesti keskmisest pisut suuremad tulemused.

Kuigi Hiiumaakonna elanike ja sõidukite arv võrreldes muude maakondadega on väiksemad, siis leiab autor, et kindlasti on võimalik veelgi suurendada liiklusohutust ning vähendada liiklusõnnetustes vigastatute ja ka hukkunute arvu.

Eestis kasutusolevate kriteeriumite järgi Hiiumaal liiklusohutlikke kohti ei ole, kuid suhteliselt ohutlikud kohad on siiski olemas ja nendeks osutusid: Lennujaama ristmik, Annomäe ristmik, Rehemäetee ristmik, Käina ristmik Suuremõisa-Käina-Emmaste 12,8 km ning Emmaste surnuaia parkla. Objektidest üks on juba renoveeritud ning kaks lähevad tööle 2016.a ning ülejäänud kaks tehakse ohutumaks aastaks 2020. Autor on välja toonud objektide liiklusohutusala probleemid ning esitanud ka omapoolseid lahendusi. Tulevikuvaates saab Hiiumaal tekkivaid õnnetuste koondumiskohti täiendavalt üle vaadata ning hinnata, milliseid meetmeid rakendada ohutuse tõstmiseks.

SUMMARY

The aim of the current master thesis was to analyse road safety in Hiiumaa, more precisely accidents and compare data with Saare county and other Estonian counties.

The first chapter of the current master's thesis describes the theoretical part of road safety. In order to prevent accidents there are presented two programs like zero vision and Estonian national road safety program for years 2016 -2020. There is given an overview of the causes and types of accidents that explain why it's important to pay attention to road safety.

In the second chapter there is presented the Finland's road safety program called TARVA. The program is safety evaluation tools for road improvements and there is described the principles, importance and use of the tool.

The third chapter contains analysis of traffic accidents in Hiiumaa. In analysis part there is investigated how many accidents have happened during the period of 2006-2015 with injuries and fatalities. Author found that in general the results of comparison between Hiiu, Saare and other Estonian counties show similar results. Although in some cases the number of accidents in Hiiu county is bigger than in other counties then the difference is not remarkable.

The fourth chapter consists of a road safety audits for four intersections and one parking lot. Audit consists of present conditions and proposes new solutions. One of the intersections has already been rebuilt. Two intersections are going to be rebuilt in 2016 and the rest of objects like intersection and parking lot will be renewed somewhere in the near future.

The analyses and proposals in current thesis can be used in the future to improve the road safety in Hiiu county and to draw attention to the places where most accidents happen.